

HANDLEIDING BEGRENZEN EN UITNODIGEN © LEON MEIJS

Wat houdt het in?

Wanneer een leerling iets roept wat niet door de beugel kan en jij merkt dat jij of iemand anders door negatieve emoties overmand wordt, is het belangrijk om je rol van bespreekbaar maker te pakken. Hoe doe je dat effectief zonder je relatie met deze leerling te verliezen en toch zoveel mogelijk neutraal en objectief te blijven?

Leon Meijs heeft een methodiek bedacht waarbij je in plaats van alleen te begrenzen en te straffen geadviseerd wordt om bij een extreme opmerking de leerlingen te wijzen op het effect van een soortgelijke opmerking op anderen. Tegelijkertijd laat je de deur wagenwijd open voor een betekenisvol gesprek met deze leerling en met je andere leerlingen.

Hoe?

Stel, een leerling roept 'Alle Nederlandse vrouwen zijn hoeren'. Je kunt uit drie handelingswijzen kiezen:

1. Je zegt dat je zo'n opmerking niet vindt kunnen en je stuurt hem/haar de klas uit
2. Je besteedt geen aandacht aan de opmerking en gaat door met de les/discussie
3. (**Begrenzen**) Je zegt dat een dergelijke opmerking jou raakt, omdat je zelf een vrouw bent en je jezelf geen hoer vindt maar (**Uitnodigen**) dat je wel benieuwd bent naar waarom hij/zij dat vindt. Hoe kom je aan deze mening?

Als je voor handelingswijze 3 kiest:

- 3b. (**Delen**) verspreid je daarna wat hij/zij vindt in de rest van de klas. Zijn er andere mensen die dezelfde mening delen? Zijn er mensen die heel wat anders denken? En zo ga je door met open vragen stellen. Je vat samen en je verspreidt de meningen rond. Zelf mag je zeggen wat jij ervan vindt. Dat je er niet mee eens bent omdat het generaliserend is, maar dat je je ook soms zorgen maakt overJe stelt je kwetsbaar op.
- 3c. daarna zou je aan de klas kunnen vragen of we vinden dat we zo met elkaar willen omgaan: door te schelden, meningen over anderen te poneren die kwetsend kunnen zijn, te generaliseren etc..

Wanneer in te zetten?

Bij iedere opmerking die een grens overschrijdt en die anderen zou kunnen kwetsen.

Wanneer het in de klas snel gaat en verschillende opmerkingen door elkaar heen worden geroepen, kun je de hele klas aanspreken en begrenzen. De opmerkingen die de boventoon voeren kun je herhalen en vragen waar ze op gebaseerd zijn. Je vraagt aan de hele klas of er andere meningen zijn hierover. Je geeft betekenisvolle aandacht aan de roepers maar je staat niet al te lang stil bij ze. Je verlegt de aandacht naar de hele klas, en nodigt andere leerlingen uit om te reageren en om een ander geluid te laten horen.

Het is een misvatting om veel te weten over een bepaald onderwerp. In deze diverse samenleving is het onmogelijk om overal kennis over te hebben. Met diversiteit komen ook verschillende waarheden aan het woord. Iedereen vindt dat zijn waarheid de waarheid is, maar gek genoeg hebben we geen monopolie op de waarheid. In deze diverse samenleving is het dus juist de kunst om respectvol te discussiëren (*agree to disagree*) en ervan bewust te zijn dat 'de waarheid' niet bestaat.

Voorbeelden toverzinnen en -vragen

Begrenzen

- > Ik hoor jou schelden op vluchtelingen en Nederlandse Marokkanen, dat vind ik kwetsend en niet acceptabel.
- > Het doet me pijn om jou zo over een medeleerling te horen praten. Dat kan zo niet en dat accepteer ik niet...
- > Voordat we verder gaan, ik accepteer niet dat jij deze woorden gebruikt, dus formuleer je zin anders.
- > Je bent blijkbaar boos. Deze woorden zijn kwetsend en haatzaaiend en ze mogen niet van de wet en ook niet van mij.

Uitnodigen

- > ...wel wil ik graag met je in gesprek om..
- > ...ik ben wel heel benieuwd om van jou te horen waarom jij vindt dat dat wel kan.
- > ...en ik wil graag weten waar je zorg zit...

Delen

- > Wie vindt dit ook...?
- > Wie deelt deze mening...?
- > Wie is er deels hiermee eens...?
- > Wie vindt iets anders...?

Veel succes!